

10

28

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Χρήστος 1968-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Μουρνιές...
(παλαιότερον ὄνομα:), Ἐπαρχίας Ἱερασιέρας
Νομοῦ... Λασιθίου.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Γεωργίου
Σιφανοῦ..... ἐπάγγελμα... Διδασκαλός.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις... Μουρνιές... Ἱερασιέρας...
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 4 ἔτη.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον... Δοξανάκης... Χαράλαμπος...

.....
ἡλικία... 85..... γραμματικαὶ γνώσεις... Δ... Δημοτικῶν...
..... τόπος καταγωγῆς... Μουρνιές...
Ἱερασιέρας.....

β) Παπαδοπούλης... Λαζαράκης... ΔΟΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; Ταῖς παλαιὰς καὶ τὰς χυμαγε-
ρὰς χωρὰς... ἐσπέρνανε... Ταῖς ἀκαμαγεῖας
ἔσαν γὰρ βοσκή.
Ἰστανε... χωρὶς...
2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. Ταῖς πλείους
ἔσαν... τῶν χωριανῶν... Πιχοσιά... τανε... τῶν μοναστη-
ριῶν...
3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; Οἱ... γονεῖς... κρατοῦσαν... τὰς... ἀρκούσαν
γὰρ... ν.α. Σίντου... Τ' ἀποδεχόμενοι... τοῖς παιδὶν σὺν
παιδὶν τοῦς...

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν, καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Μερικοὶ... μαν.σ. σὺν γεωργίᾳ ἀλλὰ... αἱ... πῶς... καὶ σὺν γεωργίᾳ καὶ σὺν κτηνοτροφίᾳ*
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; *Μαλίστα*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Πεν. εἰς, γεωργικαίους. Τὰ μοναστηριακά, τὰ νοι- κριαζάν... γιὰ... γεωργεῖν χρόνους*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-κατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι· ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον· ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

Στοι. ἑλίες καὶ σὺν δέρον. Γυναῖκες καὶ ἄνδρες 1-1½ ὁ καὶ λαὶδ. σὺν ἑλίες. Τρεῖς ἀξίχαι κριδαρι σὺν δέρον

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Οχι*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *Οχι*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρ-αματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *Οχι*

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲ ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲ καυσίν: α) τῆς καλαμῖδος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; *Ἐξαι. κου. κ. ι. α. ἔκουβα λ. σ. α. ν. ε. κο. π. ρ. α. Γ. α. ν. α. σ. π. ε. ρ. ο. ν. σ. α. ρ. ι. ἔ. κ. ὀ. θ. ρ. α. ν. ε. κ. λ. α. δ. ι. α. ἔ. π. λ. ῥ. α. ν. ε. ν. α. ἔ. ρ. α. δ. οῦ. ν. Ὀ. σ. ε. ρ. α. ἔ. α. κα. ἔ. α. ν. ε. κα. ἔ. δ. ε. ρ. α. ρ. ι. δ. α. ν. ε. α. χ. ω. ρ. α. φ. ι. κα. λ. ο. π. ι. ν.*

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *1914*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *Ἐ. δ. ρ. ἔ. ν. ι. α. α. δ. ε. ρ. ι. μ. ε. τ. α. τ. ο. 1936. Γ. ε. ω. ρ. γ. ι. κ. ἔ. σ. μ. η. χ. α. ν. ἔ. σ. μ. ε. τ. α. τ. ο. 1964*

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; *Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Ἐ. γ. γ. ν. ἄ. ρ. χ. ἔ. α. ν. ε. τ. ο. μ. α. ν. ὀ. ρ. ε. ρ. ο. Γ. α. δ. ἔ. ρ. ε. ρ. ο. ἤ. ρ. δ. ε. τ. ο. 1946. Τ. ο. μ. α. ν. ὀ. ρ. ε. ρ. ο. ἔ. α. ν. ε. χ. ι. α. ἔ. α. ἔ. α. ρ. ι. κ. α. ἔ. α. χ. ω. ρ. α. φ. ι. α. Ὀ. χ. α. ρ. κ. ι. α. ἔ. α. ἔ. α. ν. ε. ἔ. α. δ. ε. ρ. ι. α.*

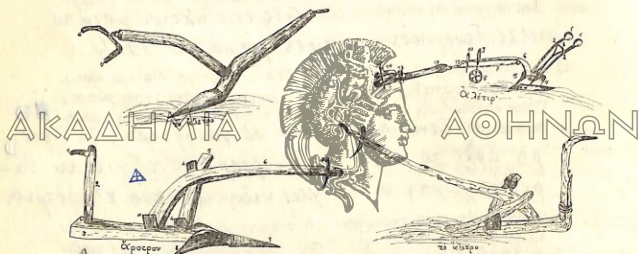
Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου μὲ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. *Χ. ε. ρ. α. χ. ῶ. ν. ι.* 4. *Ἐ. ν. ι.* 7. *Γ. οῦ. λ. α.* 10. *Κ. α. τ. α. κ. λ. ε. ἔ. ι. δ. ι.*
2. *Ἐ. χ. ε. ρ. ι.* 5. *Π. α. ρ. α. ῥ. ι. α. ι.* 8.
3. *Π. ε. δ. α. ρ. ι.* 6. 9. *Ἀ. κ. ο. σ. τ. α. β. α. ῥ. α. ι.*

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *Μ. ε. τ. α. τ. ο. 1964*
3) Μηχανὴ θερισμοῦ

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμού
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε, (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Θ...τεχνικὴς...εὐ...κανε...*
τὸ...ξυλινὸν...ἀλουργεῖ...τὴν...ἀρ...τὸ...πολυχρο-
ν...σι...μ...ο...π...ο...θ...ν...τὸ...ξυλινὸν...
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>Χεραχώνι</i>	6. <i>Γαύλα</i>	11.
2. <i>Ἐχέρη</i>	7. <i>Κατακλειδί</i>	12.
3. <i>Ποδαίρι</i>	8. <i>Παρεντζιά</i>	13.
4. <i>Ἐφ' ἡνελ</i>	9. <i>Ψυλὶ</i>	14.
5. <i>Ἐπάλη</i>	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμῳ).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ἴδιον ὕνι

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

Ἐκ τοῦ ξύλου

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.)

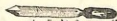
Σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ
σκεπάρι, ξυλοφάϊ, ἀρίδι

πριόνι

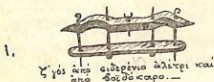

ἀρίδι

πριόνι ἢ ξυλοφάϊ (ἀρνάρι)

- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Συνεχίζου. ν.α. χρησιμοποιοῦντο ὄνου ἢ ἡμίονους. ἢ βοδία*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *Δύο. Σῶα, σπανικῶς. κ.ι. ἐν.α.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *Ἄλλοτε. Ναι. ἄλλοτε. Ο.χ.ι.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλεις, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

Ὅς τὸ σχῆμα 2

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

Λοῦρα

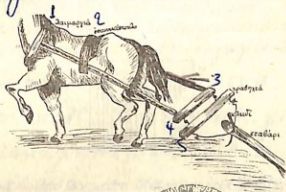
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου;

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

Εἰς τοὺς ὄνους... με τοὺς καίτους... τοὺς συνδέουν με τὸ σκοινί

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

- 1) Κολαῖνα ἢ καίκοι. 2) Πανώκαι πούλο.
3) Τραβηκταίρι. 4) Παραδυσκαίριδι.
5) Ζυγαί.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποία ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

Οἱ ἄνδρες πλύνουσι...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Τὰ καζαλόνια με σχοινί πλύνουσι.
Συνήθεια.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα εἰγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Τὰ ὀργώματα πρὶν τὴν σπορὰν λέγεσθαι. Καλλουργία ἢ γύρισμα. Ἡ καλλουργία γίνεται καθε 3-4 χρονία γιὰ τὸ ξεκουρασμὰ τοῦ χωράφιου. Μένει ἐν χρόνῳ ἀσπαρτο γιὰ νὰ παρῇ μὲναι.*

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (Ἀπουτήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἐν κηπευτικῷ τὸ χωράφι ἀρχινεῖται 2-3 φορὲς καὶ μετὰ βυλοσύρνεται.

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαισιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἐν χρόνῳ.

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; *Ἐν ἀρχινεῖται πρὶν τὴν σπορὰν.*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. *τὸ δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

Ἡ ἐπορὰ σάκι. Σάκι μὲ τὸ σπόρο.

β) *Ἡ ἐπορὰ μὲ τὴν λαβὰ. Προσποδία πού βγαίνει ὁ γεωργὸς σπόρο*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον;

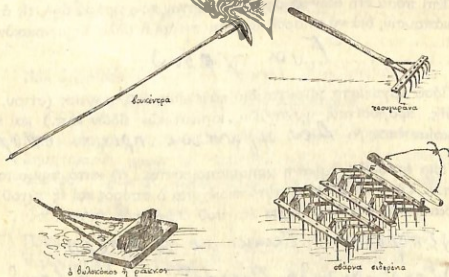
Μὲ τὸ βουκέντρι πού σὶν ἄκρη.....
ἔχει ἓκα σιδερενιοὶ καὶ τρινηκί.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Μὲ τὸ βυλὸσυρο.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

Αργαίος πλάι νερό
ή γαλήνη
ή κρασί

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

- β). Ἐκαλιίδι. γιὰ... τὸ... σκαλισμα. ε). Ἐκαπένι. γιὰ... τὸ... σκαίγιμο
- 3). Μακαροσκαλίδοι. γιὰ... σκαίγιμο. καὶ ξερρίδωμα δαίνυν.
- 4). Τ.σ.αί.παι..... 5). Κ.α.σ.μ.οι.δ.....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

.....

.....

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια, ἐκάστου εἶδους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

Σταὶ... κουκκία... βαζαν... κο.πρά...
Στα... ρε.β.ο.ι.οι... ὀρχήναι... π.ο.μ.π.α.σ.τα...

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

..... Ταὶ... π.ο.ο... φρεν.α...

.....

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

Οἱ... παλαιὰ... φυτεύονται... β.τ.α...
...οὐ.λ.α.κ.ι.α...

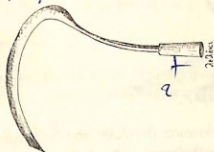
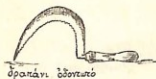
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Παίνω με τὸ δρεπάνι.
 Ἄν. δὲν εἶναι καλὸ, τὸ σπαρμένον τὸ θερί-
 ξαι με τὸ χερί.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

† Χρησιμοποιοῦσαν τὸ 2.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).....

ὡς θερίζω χόρτα.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

.....ὁμαλή.....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Ἡ χειρολαβὴ ξύλινη. Ὁ σιδ. σκελ. ἐλέγετο κάμνη.....

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.)

..... *ὁ χαρμῖς*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.)

..... *ὄχι*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *ὅπου μποροῦσαν πρὸ χαμηλοῦ*

γιοῦ καὶ βράλου πρὸ ἀχυροῦ

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

καλὰ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ *καλαμῖαι* **ΑΘΗΝΩΝ** *καλὰ*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῖς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ;

..... *οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλὰι τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Καὶ ἐμὰς οἱ σῖτες*

καὶ καὶ 5-6 μῖστοι μποινεῦν καὶ ἀνιθεῖται μὲ αἱ
ἐπ' αὐτῶν μὲ καὶ καὶ καὶ μὲ ἀγκυλίσαι

ἐπ' αὐτῶν χραμνὴ πρὸ πέρας ἑλθὼν ἀγκυλίσαι

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

Ἀγκαλιές.

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποίον ;

Δεν ὑπῆρχαν ἐπαγγελματίαι. Θεριστές
Ἄνδρες καὶ γυναῖκες θερίζουν.

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μετ' ἡμερομισθίων (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς) ; Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή, εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχής φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν). Στοι... θερος... ἐπερὶ...
ἐργαζομαι... ταῖς πληρωμαῖς... 3-4... ἀξίαι...
κρίθαι... ταῖς... ταῖς... καὶ... μεσημέρι...
... (χίγνμα)

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

Ἄν.

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουσιδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

δεματία

οἱ... γυναικες... κουβαλοῦν... κ. αἱ... ἄνδρες
 δένουν... δένουν... μὲ... καὶ... δεματικά.
 (βί. κες... αἰ... ἀγριοχαρακιά... ἢ... σκέτο
 ἢ... λιχία... ἢ... φράκα... ἢ... μυρτιά)... καὶ... κῆρα
 τελειοῦται... μὲ... καὶ... βουρλιδισ... (τ. ἀχαρα-
 ξουν... καὶ... καὶ... αἰχνοῦν... μὲ... καὶ...
 χόρτο... π.ν... λείπει... σὺλος).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεματία μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεματία συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Ταῖ... δεματία... μπαίνουν... 4... 4... μαδί...
 καὶ... λένονται... χαμάρι... χι... καὶ... φορτω-
 νουν... 3... ἐκ... 3... 3... ἀλίων... κοινά
 κάνουν... ἢ... θυμω... αἱ.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς... Τοῦ 1886. περί-
που. Φυτεύονταν τὸ φλέβαρι... ἡ ἀρχὴς
τοῦ Μάριου.....

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν... Καὶ περιγράψατε... τίς...
παράγει... Τίς... θάλασσιν... μὲ τὸ σκα-
πάνι, ἀπανιῶν... μὲ τὸ δίδερα... ὅ-
τι...
λέγει.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνιθίζεται παλαιότερον ἢ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Ὅχι... μόνον μὲ τὴν εἰς...
.....
.....
.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.).....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....
.....
.....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

.....

.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δερματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Ἀφ' οὗ... μέλαν... λίαν... ἡμέραν... εὐ...
χωράφι... καὶ... κούβητα... εὐ... εὐ... καὶ
καὶ... καὶ... δὴ... χύρι... καὶ...
ἐν... σι... κρι... ἡ... καὶ...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; Ἀλωνισιαστρα

Στηθαῖ... καὶ... παλαι...
παλαι...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Ὄχι... καὶ...
πάνω... δὴ... καὶ...
εὐ... ἀλων...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἀνήκει... σ.ε... γ.ι... οἰκογένειαι... ὅταν... ζελεῖν...
σ.η... μπορεῖ... ν.α... ἀδωκί... κ.ι... αἰλλο... ..

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; ... Ἀρχίζει
ζελεῖ... λουκίου... καὶ... ζελεῖν... ἀρχὴς... βύβαιαν...

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) . Χ.ω.μα.τά.λω.ν.ο.ι... ..

ὅλοι... σ.τ.ρ.α.χ.η.λ.ά... μέ... μ.α.γ.ά.λ.η.ς... πεζοί
καρβ.ω.μ.έ.ν.ε.ς... ὅπου... περ.φ.έ.ρ.ε.ι.α.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξείας τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)

σ.κα.π.έ.η., σ.κ.ο.υ.π.ί.δ.ο.ν.ε... καὶ... κα.μ.η.αί...
φ.ο.ρ.ά... τ.ό... β.ο.υ.τ.σ.αῖ.ν.α.ν.ε... (ὅ.τ.ο.ν... εὐ.ρ.ι.σ.κ.α...
κα.π.ρ.ι.ά... β.ο.δ.ι.τ.ῦ)

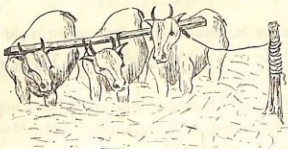
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

..... ὅχι

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Ἀλωνόστυλοι... δὲν ἐπαίχον... αἱ;
ἐλύνει... γαῖα.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσας ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

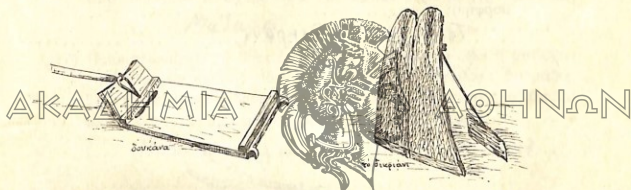
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ξύλινος στῦλος, ὑψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς, στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Μὲ τὸ πάλημα... τῶν... ξύλων... μὲν... ἔχον
εἶναι... πολὺ... λίγα... καὶ... ὁ... ἀλόνιστος... δαί.
δύνηται... χαλε.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). *Τὰ δὲ αὖ δένονται
στ' αἰχρινί, δεμένα ἀλυσαίδαι, οἱ ἀλυσίδες ἔχουν
μεγάλας δελίες, γὰρ καὶ περτοῦν καὶ κερατὰ τῶν δυν
βενουν ἔναι αἰχρινί, ὁ δὲ ῥόδι παύ εἶναι ἀπὸ μέγα καὶ
ἔναι τὸ κρατεῖ καὶ λαλεῖ ἀπὸ πύου.....*

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς
ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζφῶν, σύρεται
δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουλκάνα, δικριάνι,
βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνι-
στικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκιὰ,
ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζφῶν ζευγνυομένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; (ζευγρία)·
*ἴστανται μετὰ τὸ βωλόσυρον... τὰ κουκία... καὶ ἀλω-
νίσουν μετὰ τὰ ποδία τῶν δυνων.....*

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἀρχίζει τὸ πρῶτον δι. (9-10. τὸ πρῶτ.) καὶ
τελειώνει στίς 4-5 τὸ βραδύ.....

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δογκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Τὸ διχάλι ἢ δογκράνι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δογκράν ἢ διχάλι

δov
dogra
Caskina

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχυν ;

Ναὶ καὶ λέγε. ὅτι συμπάλλει.....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). ἡ βουκέντρι

χρησιμοποιεῖται ἐν τῇ ἀπορᾷ τῶν ἀλωνισμῶν. ἔχου-
σιν ἐν τῇ βίωσιν χεῖρ καὶ τὰ λαλιούν.....

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. *Λέγεσαν... δούλα... ἡ. ρ. ἡ. μα. Κριθαίρι... 16... φορές... τὴν... ἡμέρα. Σιταίρι... 8... φορές. ἄν. αἰ. δούλα... πρὸ τοῦ καιροῦ... τοῦ ἐργασαῖσε...*

*δούλα
ρίκη*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

Μάλαμα

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζον: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπάρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τροπᾶνδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ εἴλογα καὶ ἀνέλαμβανον τὸν ἀλωνισμόν.

Καθένας χωριστὰ με' ἀνάχουζ. του.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Τὸ κοπάνισμα... ἔζαν... ἔζαν... πολὺ... λίγα... τοῦ σπαρμένου.

ἢ ἔζαν... ἢ ἔδεσαν... καὶ... μαδίζον... ἐν... Συμμετ... χιανὰ... τοῦ πᾶνε

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του; *Ἀπό... πλά... των... συνήθως... Μακρὸς... 0,40... καὶ... πᾶχος... 0,10...*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνετα) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.). *Σταχυν.. αυλη.. ἢ.. σιτο.. δωμα δια.. ἡν.. φακή, ρεβιθια, φασιδες, ἀρακάι.....*

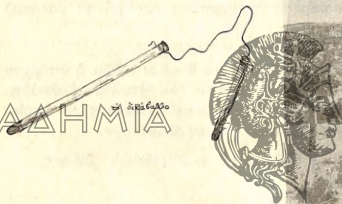
κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοσύτερα μικροῦ ἀεροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν ;

Ο. γεωργος.. μοναχαι.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

Ὁ λαλῆς (γεωργός ἢ υἱός ἢ κόρη ἢ σούζου)

τραγουδεῖ:

Ἔλα γαῖα σοὶ τῷ βουγιῷ μου
τῷ καλῷ παλλικαρῷ μου Α! Α! Α!

Ὅλα τ' αἶχρα δικαί σου
κι' ὁ καρπὸς εἶναι τ' αἶγά σου Α! Α! Α!

Ἔλα αἶκρα καὶ σὴ μέση
να γενῇ να ξερπεδέγη Α! Α! Α!

Ἔλα τὰ μαῦρα σὺ νῆρα
~~τὰ μαῦρα~~ αἶλῶν
καὶ τὰ λαμπαδοκέρικα
ἀπὸ νῆρις σὺ στοῦλο Α! Α! Α!

Ἔλα γαῖα σου ἔλα γαῖα σου
κι' ὅλα τ' αἶχρα δικαί σου Α! Α! Α!

τοῦ δικερῆαν (ἔλιναν)

τοῦ δικερῆαν (ἔλιναν)

τοῦ φικῆαν (ἔλιναν)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλου ἢ ἐπίμηκες;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

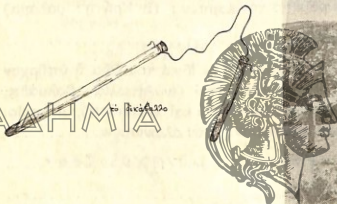
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνετα) χρήσις τοῦ κοπάνου
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.). ..Ξ.π.ων.. αὐλῆ.. ἢ.. ο.π.ό.. δ.ῶ.μ.α
 δι.α.ῖ.. ἡν.. φακῆ.. ρεβιθία, φακ. ὄλ. es., ἀρακάι.....

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμπύλο διὰ τὸ κοπάνημα
 μικρῶν ἀερόδ. δημητριακῶν...

‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; ‘Ανελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν;

.....Ο. χ.ε.ρ.α.ς.. φακ. α.ι.χ.α.ι.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 ‘Εγένετο τοῦτο ἀπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Σ.ε.
 ἡ.ε.ρ.α.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
 Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Μόνα
 ε.υ.ν.η.ρ.ε.ν.α

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
 Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦνται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. Λεχ.α.ν.α.
 δ.ε.
 καὶ
 ρα

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

.....Ὁ...σωρός...μὲ...τὸ...μάλαμα...εἶναι...μακρὺς...
...περίπου...ὅ...μέτρα.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Μέχρι...να...φανῇ...ὁ...καρπός...μὲ...τὸ...δίχαλι...καὶ...
...μετὰ...μὲ...τὸ...θρινάκι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

...οἱ...ἄνδρες...ἀλλά...καρπιά...φορὰ...καὶ...οἱ...γυναῖκες...
...κεῖς.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

...Τὰ...λὲνε...κόντυλαι...Ὁ...καρπός...ἐξωκριθεῖ...ἀπὸ...
...τοῦ...κόντυλαι...μὲ...τὸ...βόλισμα...παλῆς...φορὰς...
...γίνεται...καὶ...τὸ...καρπολῶνισμα.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

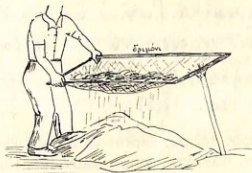
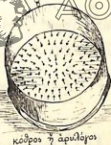
Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 θίζεται τοῦτο . . . ὧρον . . . εἰς αὐτὸν . . . πολλὰ . . . ἡ ἰγὴ . . . καὶ . . . παίζων
 καὶ . . . ἑλιδερὴ . . . ὅπως . . . καὶ . . . κακοκικὸς . . . ἀ-
 λυκίσμα . . .

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνέμισματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;
 . . . Μ.ε. τοῦ . . . βολίστρου . . . (βόλίστρα) . . .

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κόσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

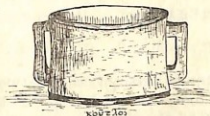
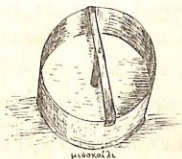
ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Όροι... 10%... ἐν τῇ κοινῇ... Μετροῦσιν
μέτραι... αἰσθηταὶ... ἢ... τοῦ... αὐτοῦ...
(1. αἰσθητῶν... 1, 5... ἀπὸ... περίπου... κριθαίρι).....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἁλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (όνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

Ἐπὶ... τουρκικῆς... 12%.....
.....
.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) Ἐν... σπίνι... μέτρα... Ἐν... ἀμπάρι... ἢ... πιδάρι...
καὶ... καμινά... φράξι... ἀπὸ... ἀπὸ... μέτρα... αἰ-
σθηταὶ).....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ;
Μέσα... εὖ... χωρὶς... εἶχαν... τὸν... ἀχεργίνοντα.

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυνς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Μετὰ... τὸ... ἀλώνισμα... ἑπανίως... πρὶν... τὸ... ἀλῶν-
ναι... ε.ρ.α.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Βάζουν... λίγα... καλά... περὶ τὸ ἐνδο... σπᾶχμα... δῖπλα
στα... ἀκονίσματα... γὰρ... χυλῖν...

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ ποῖον χρόνον ; Μαζεύει... ἐν... εὖ... περιπαύ...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τὴν... Ἀναστροφή... (εὖ... νύκτα)... καὶ... τὴν... πα-
ραμονή... εὖ... κληδόνου...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

- 1) Τὴν... νύκτα... πᾶς... Ἀναστροφή... ὅταν... πᾶ... ὁ... πα-
πᾶς... εὖ... Χριστός... Ἀνάσσει... καὶ... 2) Τὴν... παρα-
μονή... εὖ... Ἰωάννου... εὖ... ἀρχίζει... καὶ...
μαχρὰ... εὖ... σκοτεινιάζει)

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.). *Τῆς ἀφανοῦς*
~~ἔχουσιν~~ *Φουναῖρα ἢ Φερανύξαι*.....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;
Εὐνήδωξ... παιδιὰ... καὶ... νέαι.....

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
 Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος; *Αὐτὰ κλέπτουσιν*
γὰρ τὴν Φουναῖρα. Εὐνὴ γὰρ τὴν παραμονὴν τῆς Ἀγρίων
ναι κλέβουσιν καὶ στεφανίαι τῆς πρωτομαχίας

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)
Παιδιὰ... πηγαῖαν... παρέες παρέες... καὶ Μεγαλὴν
Ἐβδωμάδα... καὶ κλέβουσιν καὶ καὶ καὶ λαὸν
εἰς τὸν αὐτόθυρον... τῆς ἐκκλησίας... Τὰ Μ.
ἐκκλησία... καὶ κάνουν σὲ ἑστῆν... ἔκλει
σπρό...

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχαι, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
 Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα. *Ὅταν δύνουν... φω-*
τιά... σὺν... Φουναῖρα... ἀναβαίνουσιν... καὶ... βορρὴ λαοὶ
καὶ... ἄλλα... ποὺ κάνουν... θόρυβον.....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)
Τὴν παραμονὴν τοῦ κλειδόνου... ἔκλειδον... ἔως... μικροὺς
σπρούς... κλαδιά... σὺν... πλατεῖα τοῦ... χωριοῦ ἢ
κατὰ χειρὸν... εἰς κάθε σπρό... βαδίζουν... κομφῆσια
ἀπὸ τοῦ στεφανί... τῆς πρωτομαχίας... Ἀναβαίνουσιν καὶ
κλαδιά καὶ πενδούσαν 3 φορές καὶ τοὺς 3 σπρούς
γὰρ ναὶ μὴν ἀρρωστῶσιν.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Στοι... κληδόνου... τῶν... φωτιά... ἔκαψαν... τὰ...
στεφάνια... τῆς... Πρωτομαγιάς.....

- 4) Καίονται (ἢ ἔκαίνοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Καὶν... τὸν Ἰούδα... Τὸν... αποδεχοῦν... αὐτὴν... μέση...
τῆς... φωνάρας... (ἓνα... σκιάκρο... μὲ... κουρελὶα...
μὲ... καπελλο... καὶ... ὅτι... ἄλλα... μὲν... νὰ... προ-
ξένιση... χλευασμὸν καὶ... χελῶναι).

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ